

Šmul se počal hrabat ve svých spisech, při čemž se mu ruce silně třásl, a vyndal z nich konečně lišácky se usmívaje onu směnku, kterouž byl hrabě Rosinski jeho návodem padělal, a kterouž byl on Fleurymu prodal a později zase od Pedra koupil.

Šmul podal hraběnce tuto směnku, ona se na ni podívala a pravila pak, pokrčivši slabě ramenoma:

“Tak hluboko již klesl ten nešťastný Rosinski, že se již dopouštěl takového zločinu, že padělal směnky.”

“Ráčíte mi tu směnku vyplatit, paní hraběnko?” tázal se Šmul. Místo odpovědi pokročila hraběnka ku svému psacímu stolu, vzala ze šuple několik balíčků bankovek a dala je Šmulovi.

Těch balíčků bylo 15, a v každém bylo sto desítek.

Šmul sáhl dychtivě po těch penězích a zvolal radostně:

“Ten podpis je tedy pravý na té směnce? Já myslil, milostivá paní hraběnko, že o ty peníze přijdu, poněvadž to pan hrabě sám podpisoval.”

“Již ani slova o tom!” velela mu hraběnka přísně, “ten podpis je pravý, — s směnka je zaplacená. Již jdi!”

“Jak mohu jít, paní hraběnko, když mám takových smének ještě více —”

“Ještě více že jich máte?” zvolala hraběnka, jsouc nemile popuzena. “Ukaž je sem,” doložila pak odhodlaně a vzala od žida ty čtyři směnky, které již známe.

Zatím, co se na ně dívala, chtěla se přesvědčiti, na jakou sumu každá zní, pozoroval Šmul úzkostlivě její obličej, ale nespozoroval na něm ani nejmenšího rozčilení anebo pohnutí.

Hraběnka se jen potupně usmívala, a Šmul očekával s jistotou, že mu budou také tyto směnky vypřaceny.

“Mé jmění jest sice tak velké, že bych si tím žádnou obět neuložila, kdybych zaplatila i tyto dluhy po svém manželovi, ale —”

Šmul se zachvěl, když uslyšel to poslední slovo.

“Ale musím vám říci,” mluvila hraběnka dále, “že jsou ty směnky padělané.”

“Pak bych byl na vždy zkažen,” bědoval Šmul.

“O tom pochybuju,” namítala hraběnka; “neboť je to k víře nepo-
dobné, že by byl hrabě Rosinski třeba jen polovici těch peněz obdržel.”

“On obdržel všecko, co je na těch směnkách psáno: na to vám mohu přísahati, paní hraběnko!” zvolal Šmul.

“A což kdybych vám ty směnky nezaplatila?”

“Pak bych musel jít na policii,” odpověděl Šmul hrozivým tónem “a musel bych tam říci, co se tenkrát stalo v mém domě, a jak přišel pan hrabě o život!”

“Ty bídný padouchu!” zvolala hraběnka s nevolí. “Já bych tě mohla dát odsud vyhodit, neboť se nemusím tvého udavačství stracovati, ale nechci dělat v domě žádnou výtržnost a proto ti zaplatím i tyto směnky. Ale chraň se přijít mi ještě někdy na oči.”

“Prosím milostivá paní hraběnko, nehněvejte se na mne, sice bych byl nešťastným!” zvolal Šmul. “Já jsem poctivý muž a nežádám nic jiného, než své peníze.”

“Ty dostaneš, ale hned ne! Takové velké sumy nemá člověk pohotově v šupletí.”

“Ano, to je pravda,” přisvědčil Šmul, vida, že se jeho plán přece uskuteční. “Paní hraběnka je velmi dobrotivá a milostivá, a já j, budu za to chváliť, dokud budu živ. To nic nedělá, že nemáte hotové peníze, paní hraběnko: já se spokojím, když mi dáte na celý ten dluh novou směnku a když k tomu přirazíte ještě několik procent úroků.”

“Ani krejcaru,” odpověděla hraběnka rozhodně.

“No, já budu také spokojen, když mi více nedáte než pouze ten dluh: jen raďte býti tak laskava a dejte mi na něj novou směnku, splatnou za tři měsíce.”

“Dobře, tu směnku vám napíšu,” odpověděla hraběnka a posadivši se k psacímu stolu počala psáti novou směnku.

Ale v tom vešel do pokoje sloužící a pravil, podáváje jí listek:

“Don Pedro Sanchez y Romero prosí, aby se směl paní hraběnce představití.”

“Toho kavalíra neznám,” odpověděla hraběnka, dívajíc se na vizitku, jež byla ozdobená hraběcí korunou.

“Prosím, o tom pánu mluví od věčejška celá Varšava,” podotkl sloužící.

“No — uveď ho tedy sem,” pravila hraběnka doložila pak, obrátivši se k Šmulovi:

“A ty zatím odstup zde do vedlejšího pokoje a chovej se tam tiše, pokud bude naše rozmluva trvati.”

Židovi to bylo právě vhod, že tam bude moci za dveřmi poslouchati, co bude ten španělský Don s hraběnkou mluvit.

Pročez nemeškal a vklouzl do vedlejšího pokoje a zavřel za sebou dveře.

V okamžení na to se objevil Pedro ve dveřích a uklonil se před hraběnkou jako pravý kavalír.

Byl, jak se samo sebou rozumí, nemálo překvapen, poznav v ní přítelkyni hraběte Bohumila, ale nedal to na sobě znáti. —

Polbil jí ruku a pravil:

“Já přicházím z Paříže, milostivá paní, a chci zůstat v těchto severních končinách přes zimu. Při té příležitosti nemohu opominouti vzdát vám svou poctu. Když jsem se zdržoval v Paříži, měl jsem velmi často styky s hrabětem B. . . . a tam slyšel chváliť vaši krásu a vaše vysoké vzdělání.”

Hraběnka se uklonila, slabě se usmívajíc, a pravila:

“Toho hraběte neznám a proto jsem mu za jeho lichotivě posouzení mé osoby tím vděčnější.”

“On mluvil jen pouhou pravdu, milostivá paní,” namítal Pedro. “Já vás vidím dnes ponejprv, ale musím říci, že byl ten popis nedostatečný, který jsem o vás slyšel. Je mi velice líto, že jsem zde také nezastihl pana hraběte.”

Hraběnka se zasmušila a pravila:

“Já jsem vdovou.”

“To jsem již také slyšel,” podotkl Pedro. “Onehdy byla v šlechtické besedě řeč o smrti pana hraběte, ale nikdo ho nelitoval, ano každý to považoval pro vás za velké štěstí, paní hraběnko. Já k tomu náhledu také přistupuju a jsem tomu velice rád, že vám to mohu projevit. Ale jinak toho musím přece litovati, že nemá moje dnešní návštěva za příčinu pouhou zdvořilost, nýbrž ještě něco jiného. Musím vám totiž něco oznámiti, paní hraběnko, co vám zajisté nebude milým.”

“Jen se vyslovte, pane, já poslouchám,” pravila hraběnka, očekávajíc s napnutím, co to asi bude.

“Náhodou jsem se stal vaším věžitelem,” milostivá paní,” pravil Pedro.

Baruch Šmul počal ve vedlejšíh pokoji za dveřmi napínat svou pozornost.

“Jeden z mých známých z Paříže — vikomte de Fleury, požádal mne před nějakým časem o značnou půjčku,” mluvil Pedro dále, “abych měl u něho ty peníze jisty, odevzdal mi směnku a dlužní úpis, oboje s podpisem pana hraběte Rosinského a paní hraběnky. Právě za tou příčinou jsem přijel do Vašavy, abych své peníze konečně od Fleuryho dostal, ale shledal jsem, že jest nejen on, nýbrž také hrabě Rosinski mrtev, a proto se musím obrátit na vás.”

Hraběnka se třásla a zatínala rty, sedíc naproti Pedrovi, neboť se obávala, že jí budou zase předloženy směnky hrabětem Rosinskim padělané.

A v tom se také nemýlila.

Směnka, kterouž jí Pedro předložil, byla skutečně jedna z těch padělaných — a ten dlužní úpis —

Hraběnka nemohla ani svým zrakům uvěřiti — přečtla si ten dlužní úpis několikrát po sobě, i musela se zadržet lenochu u sesle, aby nesklesla na zem.

Tím dlužním úpisem se odkazovaly vikomtovi Fleurymu anebo jeho právnímu nástupci veškeré statky, které patřily hraběnce.

Kdyby byl tedy Pedro proti ní právní cestou zakročil, byla hraběnka Rosinská žebračkou, pak-li by byla nemohla dokázati, že jest její podpis padělaný.

Ale jak to měla dokázati?

Její srdce ovšem nelpělo na bohatství, ale to bylo pro ni hrozné, když si pomyslíla, že musí právě nyní o všecko jmění přijíti když se shledala s Jelvou.

Tato myšlenka jí však také dodala zmužilosti, a ona si umínila vsí silou proti svému osudu se opřít.

Vztýčila hlavu a pravila vážným tónem, kladouc na každé slovo důraz:

“Pane, vy jste slyšel, jaký život hrabě Rosinski vedl a že promrhal ve hře obrovité sumy peněz, a to vám snad také bylo řečeno, že jsem si musela své jmění proti jeho marnotratnosti pojistit.”

Pedro k tomu přisvědčil, a Baruch Šmul přistrčil ucho až k samým čalounovým dveřím, aby ani jedidého slova nepřeslechl.

“A poněvadž to víte, budete se snad domnívati, že mne k tomu mohly jen zvláštní okolnosti přiměti, abych takový úpis podepsala, — že jsem k tomu snad byla donucena —”

Pedro k tomu přisvědčil, a Baruch Šmul si mnul za dveřmi spokojeně ruce a pomyslíl si:

“Ten nedostane nic!”

“Já však k tomu nucena nebyla,” mluvila hraběnka dále, “neboť se nedá rozená princezka Milakovičova k ničemu donutit — tím méně od takového muže, kterého nenávidí. Tato směnka a to vyjádření, to oboje jest padělané, co se týče mého podpisu.”

“Já jsem si to myslil,” poltlkl Pedro klidně.

“Ode mne by to bylo bývalo skutečným šílenstvím a důkazem opovržení hodné slabosti, kdybych byla ten úpis podepsala. Poctivá a spořádaná manželka je sice ochotná, pro svého manžela ledacos oběto-